

[Nazaj k članku](#)

objavljeno [7.9.07](#) 07:00
dopolnjeno 27.9.07 16:19

Z zmajem po vodi, snegu in zemlji

[Andrej Černe](#)

[vsi članki avtorja](#)

Kajtanje, najmlajši šport s pogonom na veter, omogoča velike hitrosti ter skoke in obrate, ki jemljejo dih.



Dolge peščene plaže so kot nalašč za ljubitelje kajtanja. Slika je z ene od plaž v bližini brazilske Fortalezze, ki so jo kajtarji že dobesedno okupirali. Najbolj priljubljene kajtarske plaže na vseh koncih sveta pa najdete na spletni strani <http://www.kitebeaches.com> [±] .

Kiteboarding, kitesurfing (deskanje z zmajem), ki smo ga poslovenili v kajtanje, je precej nov šport. Pravi pomen je dobil v zadnjem desetletju, čeprav segajo začetki v sredino osemdesetih let prejšnjega stoletja.

Prvi kajt je bil morsko krilo

Leta 1984 sta v Franciji prve poskuse drsenja po vodi z desko s pomočjo zmaja, pripetega na vrvice, opravila brata Legaigoux. Svoj izum sta poimenovala Morsko krilo in ga tudi patentirala. Pozneje se je iz tega razvila blagovna znamka Wipika. Kot šport se je kajtanje začelo razvijati konec devetdesetih let, ko so se s tem športom začeli ukvarjati pravi ljudje. Namreč, ko je na desko kajta stopila srfarska legenda [Roby Naish](#) s Havajev, je kajtanje dobilo nov pomen. Z Robyjevo prepoznavnostjo se je začela kajtmanija seliti po vsem svetu. Podjetni Roby je seveda tudi takoj uveljavil kajtsko blagovno znamko Naishkiteboarding, ki je danes ena vodilnih v tej industriji. Tako je kajtanje v zelo kratkem času, v desetih letih, osvojilo svet. Od zamisli do svetovnega pokala in prvenstev, bi lahko rekli. Od kajtov in desk, narejenih v garaži, do cenjenih svetovno prepoznavnih blagovnih znamk in profesionalne opreme. Od nekoč malo obljudenih "kajit spotov", torej krajev, kjer primerno piha, do kajtarskih mek na vodi, ki jih najdemo na več koncih sveta.



Po zasneženih ravninah vas kajt lahko vleče na smučeh ali na bordu. V Sloveniji se snežni kajtarji zbirajo v Lescah (na sliki), v Ratečah, na Blokah in v bližini Postojne. Za bolj konstanten veter pa se je treba potruditi do avstrijskega Obertauerna.

Omejeni le z vetrom in domišljijo

Slovenci prav nič ne zaostajamo za svetovno sceno, saj smo se prvi vozili s padali po snegu na smučeh že konec sedemdesetih let. Na vodo smo se podali že leta 1998. Od tedaj razvijamo nove tehnike učenja, uporabljamo nove oblike kajtov in desk ter ob tem uživamo, saj nam sile, ki jih upravljamo, in hitrosti, ki jih dosegamo, omogočajo obrate, ki jemljejo dih, skoke, jezdenje valov in še veliko drugih užitkov. Kajtanje je šport, pri katerem nujno potrebujemo le veter, vse drugo je stvar možnosti ali želja. Kajtanje poteka največkrat po vodi,



vendar pridobivata čedalje večjo veljavo in priljubljenost tudi kajtanje po snegu in zemlji. Po snegu se vozimo s smučmi ali bordi, po travi ali pesku z rolkami, rolerji, tricikli ali kar peš. Ta zadnja možnost - peš, nas v vsakem primeru čaka na začetku učne poti.

Kajtati je mogoče tudi na trdnih tleh, najpogosteje se to počne na taki rolki, redki posamezniki pa se odločijo tudi za posebne rolerje z velikimi kolesi.

Kaj sta tuba in foil

Za kajtanje uporabljamo kajt (angleško: kite = zmaj). Oblike in sistemi delovanja so različni, vsi pa nam morajo zagotavljati zadostno vlečno silo, da se lahko premikamo po vodi, snegu ali travi.

Kajte ločimo v dve večji skupini. V večjem številu srečujemo tako imenovane tubakajte. To so kajti, ki imajo sprednji rob v obliki cevi, ki je napolnjena z zrakom, da zagotavlja trdno obliko in s tem večjo stabilnost kajta. Na začetku so te kajte imenovali tudi C-kajti, saj so v zraku videti kot črka C, nagnjena na bok. Strokovno se takšni kajti imenujejo LEI-kajti (leading edge inflated). V zadnjem času jih po voznih lastnostih in zmožnostih v tej skupini presegajo SLE-kajti (supported leading edge), imenovani tudi flat ali bowkajti. Največja prednost teh novih kajtov je, da omogočajo veliko večji razpon uporabnosti med minimalno in maksimalno močjo vetra (full depower kajt).



Če se prepustite "zmaju", vam lahko omogoči vratolomne skoke in obrate.

Druga skupina kajtov so foilkajti. Ti uporabljajo sistem klasičnega ali jadralnega padala in so po obliki tudi videti kot padalo, le da so nekoliko manjši in da je kajt pripet na kajtarja na 15-27 metrov dolgih vrvicah. Ti kajti se sami napolnijo z zrakom med letenjem in s tem ohranjajo obliko. Na vstopnikih zraka imajo posebne ventile, ki preprečujejo, da bi zrak ušel iz kajta, ko se ta neha gibati. Če nam pade na vodo, mora namreč ostati na površini, da nam omogoči ponoven start iz vode.

Oba sistema imata svoje dobre in slabe lastnosti in upal bi si trditi, da v zadnjem času v njihovi uporabnosti ni več pomembnih razlik. Nekateri se odločijo za tubakajte, drugi za foilkajte.

Najzahtevnejšim je en kajt premalo

Pri izbiri je pomembnejša velikost kajta. Z močjo vetra se stopnjuje tudi sila, s katero nas kajt vleče, tako da potrebujemo za ves jakostni razpon vetra, v katerem se še da uživaško kajtati (10-30 vozlov), vsaj dve velikosti kajta. Te se gibljejo od šest do 18 kvadratnih metrov. Izbira kvadrature je odvisna od teže kajtarja, velikosti deske in seveda hitrosti vetra. Malenkostne razlike v velikosti so tudi pri različnih sistemih kajta. Odrasel moški, ki tehta od 70 do 80 kilogramov, z desko srednje dolžine, recimo 135 centimetrov, potrebuje C-kajt, velikosti 13-15 kvadratnih metrov, flatkajt, velikosti 11-13 kvadratnih metrov, ali foilkajt 9-11 kvadratnih metrov, pri srednji hitrosti vetra od 15 do 18 vozlov.

Splošno pravilo je: večja ko je moč vetra, manjša morata biti kajt ali deska, da sproščeno in varno kajtamo.

Poslovneži na vrvicah



[Andrej Mertelj](#) "Brez vetra v laseh ne morem živeti, zato so mi vsa jadranja izredno privlačna. Kajtanje je fizično naporen šport, z njim se lahko res "spiham" in vzdržujem kondicijo. Stopnje adrenalina so ekstremne, sploh ko si v zraku ali ko res piha. Rad imam, da res močno pihne, tam okrog 50 do 70 kilometrov na uro. Takrat drviš s hitrostjo skoraj 50 kilometrov na uro po vodi na majčkeni deski s kajtom v roki. Brez kakršnegakoli hrumenja motorja, slišiš samo žvižganje vetra v vrvicah in šumenje valov, ki škropijo više od glave. Vse je odvisno le od tebe, kako postaviš desko, kako upravljaš kajt - popolna koncentracija in nirvana. In na kajtu ne mislim na službo. Kar je redko." Tako je svoje občutke pri kajtanju opisal Andrej Mertelj, direktor podjetja [Datalab](#), ki je pred tremi leti "presedlal" s srfanja na kajtanje. Sprva predvsem zato, kot pravi, ker za kajtanje zadostuje že manj vetra in je tako lahko bolje izkoristil svoje športne dni. Potem ga je kajtanje osvojilo in križaril je že ob obalah na raznih koncih sveta, med drugim v Keniji, na Tajskem, na Karibih; zadnje čase mu je najbolj pri srcu Abu Soma v egiptovski Hurghadi. Od tam je tudi fotografija.

Starost ni ovira, cena lahko

Marsikdo bo pomislil, da je kajtanje adrenalinski šport za nevsakdanje ljudi in da je nevaren. V resnici je to lep, dokaj preprost šport, ki pa zahteva malo večjo pozornost, saj je res nekaj več dejavnikov, ki jih je treba upoštevati, da je kajtanje varno.

Pomembno je, da se učimo kajtanja tam, kjer je za učenca in učitelja varno. Peščena plaža, plitva voda in veter vzporedno z obalo zagotavljajo uspeh učenja. Za ljudi, ki nimajo veliko časa, je boljše, da se odločijo za individualno šolo, saj se tako veliko hitreje naučimo temeljev. Ob dobrem vetru in na primernem mestu se da večino naučiti že v 10 urah. Sam sem v svoji šoli učil ljudi, stare od šest do 67 let, in lahko rečem, da, kjer je volja, ni ovir. Edina mogoča ovira je lahko le še cena.

Cena opreme za kajtanje se giblje za kajt od 800 do 1200 evrov, za deske pa od 300 do 700. Ob tem potrebujete še pas za približno 100 evrov in mogoče kakšen kratek kos neoprenske obleke, ki ga lahko dobite tudi že za 50 evrov.

Večji zalogaj je cena potovanja, saj so za kajtanje primerni le kraji z vsakodnevним in stalnim vetrom.

S kajtom na vse konce sveta

Ko se ljudje lotijo iskanja takšnih krajev, največkrat končajo na neskončnih peščenih plažah Brazilije, Afrike ali katerem bolj eksotičnem otoku.

Seveda se lahko odločite tudi za kajtanje s smučmi po snegu, ki je nekoliko lažje in se ga je mogoče naučiti hitreje kot kajtanja po vodi. Ob dobrih snežnih pogojih je najbližja primerna možnost že avstrijski Obertauern. Najbolj obiskana sta francoski Col du Lautaret in švicarska Silvaplana, v zadnjem času čedalje več kajtajo tudi na Norveškem in Islandiji. Verjetno lahko pričakujemo, da se bo kajtanje začelo tudi na ruski sceni. Ko se bo, bodo primerne tudi vse sibirske planote, ki so znane po močnem in stalnem vetru.

Od kajtanja do biznisa

Pogosto se premožnejši ljubitelji kajtanja, z žilico za posle, odločijo tudi za nakup zemljišča ali nepremičnine na kateri od teh lokacij; za lasten užitek ali kot dobro naložbo, s katero lahko tudi zaslužijo. V okolici Fortaleza v Braziliji skoraj ni več zemljišč, ki jih ne bi pokupili poslovneži, večinoma evropski.



Plitvina v italijanskem Gradežu je idealna za učenje.

Po drugi strani pa ponuja kajtanje eksotičen dopust, kjer se lahko skrijete pred stresom in kjer si s tem dinamičnim športom obnovite svoje zaloge fizične in duševne energije ter se tako pripravite na vsakodnevni naporen delavnik. Kajtar se nauči dobrega predvidevanja dogodkov (spremembe smeri in moči vetra, valov, toka) in hitrega odločanja med skoki, pri srečevanju z drugimi kajtarji med vožnjo po valovih, predvsem pa občutka za upravljanje pod minimalnimi in maksimalnimi silami. Veščine, ki so, uporabljene pravilno, koristne tudi v poslovnem svetu.



[Mirko Tuš](#) Kajtanje na vodi je v zadnjih letih eden najljubših športov Mirka Tuša, lastnika Skupine [Tuš](#), Tušmobila in Tuš Telekoma in najbogatejšega Slovenca po naši lestvici. To je posebej rad počel v Braziliji, kjer je kupil tudi lastno haciendo ob morju. Zadnje čase pa pogosteje hodi kajtat v mnogo bližjo Črno goro. Fotografija je z julijskega državnega prvenstva v kajtanju v črnogorskem Ulcinju, na njej pa Mirko Tuš med tekmovanjem v disciplini freestyle. V tej disciplini ga je sicer prekosil njegov lastni sin, Tuš pa je zmagal v hitrostni tekmi.